

Ülkemizdeki Medya Araçlarının Çocuk Gelişimi ve Eğitimine Yönelik Etkilerinin Veri Analizinin ve Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

Hüseyin Duran

MEB Eğitim Yöneticisi

huseyin_durann@hotmail.com, ORCID:0000-0002-9338-6146

Özet

Günümüz dünyasında modernizm ile birlikte gelişen değer dönüşümü süreci sonucunda yirmi birinci yüzyılda toplumsal yapılarda ben-merkezli, kendini geliştirme ve bireysellik gibi kavramların ön plana çıktığı görülmektedir. Kalabalıklar içinde kaybolup giden bireyi sorumluluk almaya davet eden varoluşçu yaklaşım anlayışının şekillendirdiği bu dönüşüme medya dünyasının da devamlılığını sürdürebilmek adına ayak uydurması gerekmektedir. Yayın hayatının devamlılığı adına izleyicinin ilgisini sürekli çekebilmek için yeni teknolojileri takip etmesi ve hep bir fark yaratarak söz konusu ilgiyi canlı tutması beklenilmektedir. Değerler, karakterler arası diyalog ve onların eylemleri aracılığıyla aktarılmaktadır. Gelecekteki hedeflerin ve gerçeğe aykırı şartlara yönelik düşünme yeteneğinin geliştirilmesinin çocuk açısından çok önemli sonuçları vardır. Böyle düşünebilen çocuk, her şeyden önce kendi geleceği ile ilgili birtakım planlamalar yapabilir. İleride hangi mesleği seçeceği, ne iş yapacağı konusunda görüşü oluşmaya başlar. Hayalindeki ideal ölçüler: belirler ve bu ölçülerle anne ve babasını, öğretmenlerini, okulunu, içinde bulunduğu toplumu, ülkesini karşılaştırır. Bu araştırmalar bir yandan onun dünya görüşünü oluştururken

diğer yandan hayalindeki ideallerle gerçek arasındaki çelişkinin oluşturduğu hayal kırıklıklarına ve anne babasına karşı tavır almasına yol açar. Çocuğun zihinsel ve duyuşsal gelişimindeki bu yeni yetenekler, onun daha dengeli ve kontrollü olmasını sağlar. Bu bağlamda kitle iletişim araçları ve bunların başında gelen medya araçlarından sinema sektörü günümüzde önemli bir eğitim işlevi yerine getirmektedir. Filmlerin hemen hepsinde bir informal eğitim söz konusu olmaktadır. Kitle iletişim araçlarının büyüklüğü ve gücü elbette tartışılmaz. Bu güç doğru aktarıldığında ve kontrol edildiğinde eğitim alanında çok büyük işler yapılabilir. Ancak kontrol edilemediğinde de telafisi zor zararlara yol açabilir.

Çizgi filmler ve değişik animasyon filmlerinin hedef kitlesindeki yaş ortalaması dikkate alındığında eğitime doğrudan etki yaptığını söylemek abartı sayılmaz. Bu filmlerdeki lider karakterler hayatın bir parçası olabilmekte, öyle ki bazen gerçekle hayal yer değiştirebilmektedir. Bu durum eğitim için bir fırsat yaratabilir. Çizgi film karakterlerinin “doğru karakter” olması eğitimi olumlu yönde etkiler. Bu tür filmler özellikle değerler eğitimi konusunda önemli bir rol üstlenmektedir. Bu çalışmada çizgi filmlerin yararlı ve zararlı yanları tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi içerisinden kavramsal analiz yöntemi ile incelenmiştir. Sonuç olarak, otuz çizgi film belirlenen özellikler çerçevesinde kategorize edilmiş ve kavramsal analiz yöntemi kullanılarak tahlil edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Medya Araçları, Çocuk Gelişimi, Çocuk Eğitimi, Veri Analizi, Araştırma Bulguları

Evaluation of Data Analysis and Research Findings of the Effects of Media Tools on Child Development and Education in Our Country

Abstract

As a result of the value transformation process that has developed together with modernism in today's world, it is seen that concepts such as self-centered, self-improvement and individuality have come to the fore in social structures in the twenty-first century. The media world also needs to keep up with this transformation shaped by the existential approach approach, which invites the individual who disappears in the crowds to take responsibility, in order to maintain its continuity. For the sake of continuity of broadcasting life, it is expected to follow new technologies in order to attract the audience's interest constantly and to keep this interest alive by always making a difference. Values are conveyed through the dialogue between the characters and their actions. Dec. The development of future goals and the ability to think in terms of conditions contrary to reality have very important consequences for the child. A child who can think like this can, first of all, make some plans about his own future. His opinion begins to form about which profession he will choose in the future, what kind of work he will do. Ideal measurements in his dream: he

determines and compares his parents, teachers, school, society he is in, his country with these measurements. While these researches form his worldview on the one hand, on the other hand, they lead to Deceptions caused by the contradiction between the ideals in his imagination and the reality and to take a stand against his parents. These new abilities in the child's mental and affective development allow him to be more balanced and controlled. In this context, the mass media and the cinema sector, which is one of the leading media tools, perform an important educational function today. There is an informal education in almost all of the films. The size and power of the mass media are, of course, indisputable. When this power is transferred and controlled correctly, very great things can be done in the field of education. However, when it cannot be controlled, it can also lead to irreparable damages.

Keywords: Media Tools, Child Development, Child Education, Data Analysis, Research Findings

Giriş

Genel olarak kişinin davranış değiştirme süreci olarak tanımlanan eğitim, hayatın her alanında bilerek veya bilmeyerek maruz kaldığımız bir olgudur.

Her çağda, eğitim insanın en önemli ihtiyacı olmakla beraber günümüzde çok daha gerekli bir hal almıştır. Bugün eğitim, yer ve zamandan bağımsız olarak hayatın her zerresinde her zamankinden daha çok ortaya çıkmaktadır.

“Eğitim kıvılcım çakmaktır, boş bardağı doldurmak değildir.” diyen Sokrates aslında bu sözleriyle günümüzün çağdaş eğitim anlayışını işaret etmiştir (Kale, 2009; 321).

İnsanın nitelikli olması, toplumda seçkin ve üretken bir birey olması için iyi bir eğitim sürecine girmesi gerekmektedir. Zaten eğitimin en önemli amacı da budur. Nitelikli eğitim sahibi insanlar başarılı birey olurlar.

Başarılı bireyler toplumu kalkındırır ve bu toplum da nitelikli bir toplum olur. Nitelikli toplumlar da içinden nitelikli insanlar çıkarır. Bu önemli bir döngüdür ve bu döngünün yakıtı eğitimidir.

20. yüzyılın ilk yarısında bir tür moda esintisi etkisiyle yaygınlık kazanan din, politika ve yaşam anlayışında değişik eğilimlere açık bir felsefi akım olarak öne çıkan varoluşçuluk yaklaşımı evrenin oluşumunu akılla açıklayan anlayışa karşı çıkar (Çelebi, 2010; 33).

Duygulardan ve davranışlardan önce insan vardı. İnsan, tüm duygu ve davranışlarına yön vererek gelişim gösterir. Bu gelişimin sağlıklı olması ancak sağlıklı bir eğitimle mümkündür. Çocuğun gerek bilişsel gerek duyuşsal gerekse fiziksel olarak sağlıklı gelişim sağlaması alacağı sağlıklı bir eğitimle doğru orantılıdır.

Varoluşçuluk Düşüncesi

İnsana mahsus anlamına gelen varoluş, “olan”larla, “var olan”lar arasındaki ayrışığı gerçekleştirilmelidir (Ülken, 2014; 127).

Varoluşçu düşünceye göre, insan dışındaki hiçbir varlık, kendi çabasıyla kendi varoluşuna katkıda bulunamaz. Ne ise öyle kalmak zorundadır. Örneğin bir masa, masalığını kendisi yapmaz, ağaç ağaçlığını kendisi yapmaz.

İnsan, kendi özgür seçimleriyle kendi varlığına şekil verebilir, kendisini değiştirebilir. İnsanın yapısını ve davranışlarını, genetik özellikleri veya çevre şartları değil, kendi özgür seçimleri belirler.

İnsanın bu özgür seçiminde yardım alacağı birçok rehber olsa da insanın en etkili rehberi kendisidir. Bu rehberin donanımının alacağı eğitimle şekilleneceği de açıktır (Çelebi, 2010; 76).

Uzak kavramının anlamını yitirdiği, teknoloji çağının bütün gücünün hissedildiği dünyanın adeta küresel bir köye döndüğü günümüzde bilgisayarlar hemen hemen her sektörün ana malzemesi olmuştur.

Okullarda akıllı tahtalar yaygınlaşmış, eğitim teknolojiyle bütünleşmiştir. Tüm bu değişim ve gelişimin paralelinde insan kaynaklarının artık nicelikten çok nitelik taşıması öne çıkmıştır.

Daha çok iş yapmak için daha az insana gereksinim duyulmakla birlikte bu insanların da geçmişe nazaran daha kaliteli olması beklenmektedir. Bunun sonucunda eğitim çok daha önem kazanmıştır.

Varoluşçu felsefe insanı yalnız olarak görür ve toplum karşısında bireyin özgürlüğünü ön planda tutar (Kale, 2009; 342).

Yakınları, anne babası olsa da insan hayatın tüm yükünü omuzlamayı öğrenmek durumundadır. Zira hayatının sonuna kadar hep yanında birileri olmayacaktır. Bu durum büyük bir sorumluluk bilinci gerektirmektedir.

Sorumluluk vermede asıl görev aileden çok okuldadır. Asıl görevleri insanın karakterini eğitmek olan okullar, sağlam karakterli insanlar yetiştirmeye odaklanmalıdır. Varoluşçu eğitim sisteminden geçen insan bir birey olarak hayatta her sorumluluğu kendi yüklenen ve gerekli tüm seçimleri bizzat kendi yaparak hayatına kendi yön verendir.

Böyle olabilmesi için de şeffaflık ve özgürlük birinci koşuldur. Öyle ki; programların oluşturulmasında, seçmeli derslerin belirlenmesinde, hatta içeriklerin saptanmasında doğrudan öğrencinin katılımı olmalıdır (Kale, 2009; 349).

Çevrenin, toplumun ve dünyanın gelişmesi için kendini sorumlu gören insan, kendinden başlayarak tüm çevresini değişime uğratma çabası içerisine girer. Bu bilinçte olan insanlar toplumun en önemli zenginlikleridir. Demek ki bütün mesele insanın kendisini sorumlu tutmasıdır.

Peki insana bu sorumluluk duygusu nasıl verilebilir? Bu sorumluluk duygusunun insana geçebilmesi insanın aldığı özellikle bilişsel ve duyuşsal eğitiminin kalitesine bağlıdır (Çelebi, 2010; 54).

Bu bağlamda, bireyleri ülkenin ve genel anlamda insanlığın refah ve mutluluğu için yetiştirme işini yüklenmiş olan eğitim kurumları için de sorumluluk önemli bir çalışma alanıdır.

Hatta belki de eğitim ve öğretimin en önemli amacı bireyi, yaşadığı toplumun kültürel değerlerine uyum sağlayabilecek ortamlar içerisinde, özgür düşünebilen, üretken, yapıcı ve sorumluluk duygusuna sahip olarak yetiştirmektir.

Varoluşçu yaklaşım, sorumluluk kavramını kendi iddiasının merkezine yerleştirerek günlük anlamından daha geniş ve daha derin bir anlamda kullanır. Aslında sorumluluk kavramına bu kadar büyük bir anlam derinliğini kazandıran şey özgürlük ile olan ilişkisidir.

İşte bu yüzden sorumlulukla birlikte özgürlük kavramını da oldukça önemseyen varoluşçu yaklaşıma göre insanlar dünyayı çok farklı şekillerde oluşturacak derecede özgür olmadıkça sorumluluk kavramının da bir anlamı olamaz.

Özgürlük de seçim de sorumluluk üzerine kurulan kavramlardır. Sorumluluğun beraberinde özgürlüğü getirmesi bu yüzdendir.

İnsanın birçok seçenek arasından seçim yapma olanağına özgürlük deniyorsa insan seçim yaparak özgürlüğünü kullandığı andan itibaren, yaptığı bu seçimin sorumluluğunu da yüklenmiş olmaktadır.

Seçimlerinde ve kararlarında özgür olan insanlar, duygularını ve düşüncelerini daha rahat kontrol edebilirler. Çocukların kendileriyle ilgili davranışı seçmelerinde ve uygulamalarında özgürce karar vermeleri, bu kararların sonuçlarından sorumlu olmalarını da beraberinde getirir (Çelebi, 2010; 76).

O halde seçme, hürriyetin temel unsurlarından birisidir. Seçme, tesadüften farklıdır; seçmede işin içine bilinç girer, insan bazı akıl yürütmelerden sonra seçim yapar. Seçmeden sonra eylem gelir.

İnsan, istediğini seçip sonra onu eylem haline geçirdiğinde; yani bir şeyi yaptığında, kendisini özgür hissederken eğer yapmayı düşündüğü iş bir engelle karşılaşırsa hürriyetsizliğinin bilincine varmış olur.

Özgürlüğün kendi koşullarını seçmek olduğunu ileri süren varoluşçu yaklaşım, özgür olduğumuz ve bu özgürlükle de seçtiklerimizden ve eylemlerimizden sorumlu olduğumuz varsayımına dayanmaktadır.

Bu yaklaşım, hayatı insanın planlayıp insanın yönettiğini ileri sürmektedir. İnsan gerçekliğinin varlığı onun ne olduğu ve ne olmadığı değildir. Çünkü o özgürdür. İnsan gerçekliği, kendisi olmayan ve kendinden başka olan bir varlık tarafından doğuştan desteklenmemesine rağmen o daima fani ve kendini aşandır.

Özetle, kendisi için varlık veya insan gerçekliği özgürlüktür. Özgür dediğimiz şey, insan gerçekliğinin varlığından ayrılamaz. İnsan ve özgür varlık arasında ayırım yoktur (Çelebi, 2010; 94).

Seçmek ve iş yapmayı kapsayan irade ve sorumluluk alma, varoluşçu yaklaşımın temelini oluştururken bu yaklaşım da gücünü aslında bu temelden almaktadır.

Varoluşçu yaklaşım, kişisel sorumluluğun üstlenilmesi, karar verme ve verdiği kararı uygulama yükümlülüğünün alınması gibi alanlara odaklanarak önemli bir işlev yerine getirmektedir.

İradelerini özgürce kullanma yetisi kazanmaları birey için önemli bir kazanım olur. Zira irade bireyin yeteneklerinin açığa çıkmasında önemli bir unsurdur. Bilinçli olan bütün tutum, davranış ve eylemlerde irade önemli rol oynar.

İnsanın günlük yaşamında karşılaştığı sorunları çözmek, gerekli davranışları yapmak, uyum sağlamak için kullandığı en önemli güç iradedir. İradeli bir davranış için kişi önce bir tasarım evresinden geçer. Bundan sonra zihinde, bu tasarımın istenip istenmediği tartışılır.

Davranışı oluşturacak bir karara varılır ve bu karar uygulanır. İrade, kişilik yapısına, duygulanım ve coşku durumuna, içinde yaşanan çevre ve şartlara göre değişiklik gösterebilir.

Üzerinde mutabakata varılmış bir tanımı olmayan ve salt düşünme biçimi olarak görülebilecek olan bu felsefede, cevapları farklı olmasına rağmen sorular değişmiyor. Kimilerinin bunalım, umutsuzluk, kötümserlik, başkaldırı, özgürlük ya da saçmalık felsefesi olarak nitelendirdiği Varoluşçuluk, Sartre'da insancılık düşüncesiyle yan yana yürüyor. Buradaki insancılık, özgür olarak nitelenen insanın kendi dışında bir amaca yönelerek varlığını gerçekleştirme ve kendini aşması şeklinde okunabilir.

Sartre'ın düşünsel metinlerinde yer alan ancak romanlarında yarattığı kurmaca evrenlerle tam anlamıyla uzlaşmayan ilkeleri, çelişkilerini göstermesi açısından çok insani duruyor. Bu doğrultuda yazarın eleştiriler karşısında savunduğu fikirlerini okumak, çizgisindeki değişimleri anlayabilmek adına yol gösterici olacaktır.

Önce insan yeryüzüne adım atar. Bu hali ile “insan daha önce tanımlanamaz, belirlenemez; hiçbir şey değildir o zaman” Sadece “beşer”dir; “yedi milyar bireyin şimdi de yeryüzünde eylemde bulunduğu iki ayaklı canlı varlıktır. Bu haliyle dirim-bilim yani biyolojinin konusudur” Bu durumda insanın hayvandan farkı yoktur. Ancak daha sonra insan olacaktır.

Çocuğun Gelişimi

Çocuklar soyut olarak düşünme ve mantık yürütme becerisini kazanırken bunun eğitimle desteklenmesi gerekmektedir. Zira bu gelişimini sağlıklı olarak sürdüren çocuklar gelecekte olabilecek şeyleri tasarlayabilirler.

Genellikle şimdiki zamanla uğraşan küçük çocukların aksine, ergenler gelecekle ilgilenirler. Düşünceleri artık şu andaki gerçeğin somut algılanması ile sınırlı değildir.

Bu, ergenlerin karar alma ve problem çözmeye zihinsel olarak katılabilecekleri anlamındadır. Artık kendilerinin davranışlarının daha çok farkındadırlar ve geleceğe dönük düşünme ve planlama, olası seçenek ve davranışların sonuçlarını araştırma konusundaki kapasiteleri daha artmıştır.

Artık uzun vadeli sonuçlar onlar için daha anlamlı hale gelmiştir. Sınırları hem zihinsel olarak hem de davranışları ile test edebilirler.

Çocuğun Eğitimi

Günümüz dünyasında yaş, yer ya da zamana ihtiyaç duymayan bir olgu hüviyetindeki eğitim, her zaman ve her yerde gerçekleşebilmektedir.

Teknolojinin geldiği düzey hiç şüphesiz eğitimi de etkilemiştir. Bilmeden ya da bilerek pek çok eğitim unsuru hayatımıza girmekte ve bizi eğitmektedir.

Değişen teknoloji informal eğitimi daha güçlü ve daha yaygın hale getirmiştir. İnfomal eğitim, yaşam içerisinde kendiliğinden oluşur. Planlı ve programlı değildir. Gelişigüzelettir. (Fidan, Erdem,1998;2-4)

Dolayısıyla informal eğitimin zarar ya da yarar bakımından denetlenmesi ya da süzülmesi çok daha zordur. Sokakta bir çocuğun arkadaşından kötü sözler öğrenmesi bir informal eğitimidir.

Ailede çocuğun aldığı eğitim daha çok informal bir özellik taşır. Anne ve baba çocuğun lideridir, rol modelidir. Yaptıkları da çocuk için doğru olandır ve yapılmalıdır.

Sinemada, televizyonlarda ya da başka ortamlarda seyredilen filmler de eğitim açısından önemli bir işlev yerine getirmektedir. Okumaktan çok seyretmeye zaman ayıran gelişmekte olan toplumlar için bu durum daha açık bir şekilde kendini göstermektedir.

Günümüzün gelişen teknolojisi hayatımıza çok başka kahramanlar katmaya başlamıştır. Bunlar sanal dünyanın kahramanlarıdır.

Özellikle sinema sektöründe ortaya çıkan bu kahramanlar yeni eğitimlerimizdir. Çoğu zaman reddetsek de ya da farkına varmasak da böyle olmaktadır. Açık ya da gizli olarak filmlerin hemen hemen hepsinde bir informal eğitim söz konusu olmaktadır.

Kitle iletişim araçlarının büyüklüğü ve gücü elbette tartışılmaz. Bu güç doğru kanalize edildiğinde eğitim alanında çok büyük işler yapılabilir. Ancak kontrol edilemediğinde de telafisi güç zararlara yol açabilir.

Filmlerdeki özellikle lider karakterler hayatın bir parçası olabilmekte, öyle ki bazen gerçekle hayal yer değiştirebilmektedir. Bu durum eğitim için bir fırsat yaratabilir.

Film karakterlerinin “doğru karakter” olması eğitimi olumlu yönde etkiler. Bu tür filmler özellikle değerler eğitimi konusunda önemli bir rol üstlenmektedir.

Fakat günümüzde sosyal medya kavramının olduğu düşünüldüğünde televizyon, internet gibi iletişim amaçlı kullanılan teknolojileri çocuklar da kullanmaktadır.

Bu teknolojik sosyalleşme araçları çocukların davranışları üzerinde etkili olmaktadır. Bu duruma çizgi film açısından bakıldığında çizgi filmlerin oldukça yoğun izlendiği çocukluk döneminde; çizgi film karakterlerinin davranışlarının çocuğun sosyal gelişimi anlamında oldukça etkisi olduğu söylenebilir.

Bu nedenle çizgi film ve dizilerde senaryo ve karakterlerinin kişilik çözümlenmeleri, kişiliği ve davranışları yapım aşamasında titizlikle incelenmelidir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Yapılan araştırmanın bu kısmında araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, araştırmanın uygulanışı, verilerin kaynağı ve cinsi ile ilgili genel bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Yapılan bu araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi içerisinde kavramsal analiz yöntemi ile incelenmiştir.

İçerik analizi Berelson'a göre iletişimin içeriğinin objektif, sistematik ve nicel olarak ifadesi için kullanılan bir araştırma tekniğidir (Aziz, 1994:119, Akt: Tarkun, Aslan:213).

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın evreni animasyon filmler, örnekleme ise dünyada en çok izlenen elli animasyon film içerisinde seçilen farklı tarzlardaki Ejderhanı Nasıl Eğitirsin (2010), Küçük Kardeş Tatlı Bela (2012), Yıldızlara Yolculuk (2008), Karınca Z (1998), Korsan Selkirk (2012), Kahraman Maymun (2012), Köfte Yağmuru (2009), Kung Fu Panda (2008), Loraks (2012), Çılgın Rostar (2006), Canavar Ev (2006), Baykuş Krallığı (2010), Astro Boy (2009), Arı Filmi (2007), Karlar Ülkesi (2013), Marslılar Annem ve Ben (2012), Çizmeli Kedi (2011), Benim Annem Bir Dinozor (2012), Arabalar (2006), Aşçı Fare (2007), Çılgın Hırsız 2 (2013), Çılgın Hırsız (2010), Oyuncak Hikayesi 3 (2010), Turbo (2013), Buz Devri 1 (2012), Cesur (2008), Kayıp Balık Nemo (2003), Neşeli Ayaklar (2006), Wall-E (2008) ve Ejderhanı Nasıl Eğitirsin (2014) kapsamaktadır.

Araştırmanın Verilerinin Toplanması

Araştırmacı tarafından hazırlanan animasyon filmlerin incelenmesini içeren, alt kategorilerden oluşmuş anket kullanılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla alt kategoriler araştırmacı tarafından kategorize edilmiştir.

Kategorilerin homojen olması, ayırt edici özelliğe sahip olması, amaca uygun olması ve kendi içinde bütünsellik taşımasına dikkat edilmiştir.

Veriler pozitif, negatif ile hem pozitif hem de negatif içerikli karışık olmak üzere üç kategoriye bölünmüştür.

Kategoriler, araştırmacılar tarafından belirlenen özel alt alanların çizgi filmlerin içeriğinde olumlu yahut olumsuz bulunmasına göre düzenlenmiştir. Veri toplama sırasında pozitif 3, karışık 2, negatif ise 1 olmak üzere puanlama yapılmıştır.

Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS programına girilerek kodlanmıştır. Kişisel bilgiler ve anketten elde edilen verilerin frekans, ortalama ve sıralama istatistiklerine yer verilmiştir.

Sonuç olarak, otuz çizgi film belirlenen özellikler çerçevesinde kategorize edilmiş ve kavramsal analiz yöntemi kullanılarak tahlil edilmiştir.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI VE YORUMLARI

Bu bölümde çalışmayla ilgili yapılan analizler tablo ile gösterilmiş, yorumlanmıştır. Cevapların analiz edilmesi ve bulguların yorumlanması ile araştırmamızın sonucu ile ilgili yorumlar yapılmıştır.

Tablo 1: Animasyon Filmlerde Dinsellik, Mitoloji, Destan ve Efsaneler İle İlgili En Fazla Değinilen Özel Alt Kategoriler

Ağırlıklı Puan Ort.	Sıra	Özel Alt Alanlar	Film Sayısı	Pozitif	Negatif	Karışık
---------------------	------	------------------	-------------	---------	---------	---------

Ülkemizdeki Medya Araçlarının Çocuk Gelişimi ve Eğitimine Yönelik Etkilerinin Veri Analizinin ve Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

1,2667	1	Dinsel Eğitim	30	4	26	-
<hr/>						
1,1333	2	İbadete Teşvik	30	2	28	-
<hr/>						
1,1333	2	Karşılık Beklemeden İbadet Etme	30	2	28	-
<hr/>						
1,1333	2	İman Geliştirme	İnanç 30	2	28	-
<hr/>						
1,3	4	Ateşi Kullanma	30	4	25	1
<hr/>						
1,3333	3	Suyu Kullanma	30	5	25	-
<hr/>						

1,3333	3	Havayı Kullanma	30	5	25	-
<hr/>						
1,3	4	Demir Kullanma	30	4	25	1
<hr/>						
1,5	1	Büyü Kullanma	30	7	22	1
<hr/>						
1,4667	2	Sihir Kullanma	30	6	22	2
<hr/>						
1,3667	3	Destanlardan Yararlanma	30	5	24	1
<hr/>						
1,5333	1	Efsanelerden Yararlanma	30	7	21	2
<hr/>						

1,4667	2	Mitlerden Yararlanma	30	6	22	2
--------	---	-------------------------	----	---	----	---

Animasyon filmlerinde dinsel ile ilgili en fazla değinilen özel alt kategoriler incelenmiştir. Tablo 1’de görüldüğü gibi dinsel eğitim alt alanları olan; ‘Dinsel Eğitim’, ‘İbadete Teşvik’, ‘Karşılık Beklemeden İbadet Etme’ ve ‘İman İnanç Geliştirme’ kategorisinin negatif eğimli ve en yüksek değerde olduğu görülmektedir.

Animasyon filmlerinde mitoloji ile ilgili en fazla değinilen özel alt alanlar olan; ‘Ateşi Kullanma’, ‘Suyu Kullanma’, ‘Havayı Kullanma’, ‘Demir Kullanma’, ‘Büyü Kullanma’ ve ‘Sihir Kullanma’ incelenmiştir.

Tablo 1’de bütün alt kategorilerde negatif eğilimin yüksek olduğu görülmektedir. En yüksek puana büyü kullanma sahipken, en düşük puana ise ateş ve demir kullanmanın sahip olduğu görülmüştür. Son olarak animasyon filmlerinde destan ve efsane ile ilgili en fazla değinilen özel alt kategoriler verilmiştir.

Destan ve efsanelerden yararlanma kategorisinde en yüksek puanlı alt kategorinin efsanelerden yararlanma olduğu görülmektedir.

Ayrıca alt kategorilerin hepsinde daha çok negatif unsurların var olduğu görülmektedir.

Sonuç

Yapılan araştırma otuz animasyon filmi kapsamaktadır. Araştırmadaki örneklem sayısı arttırılarak daha detaylı arşiv analizi yapılabilir.

Çocukların çizgi filmler aracılığıyla örtük eğitimden geçtiği bilinmektedir. Bu bağlamda hazırlanan çizgi filmlerin olumlu eğitici özelliğe sahip olmasına dikkat edilmelidir.

Çizgi filmlerin öğreticiliği göz önüne alındığında özellikle eğitim ile ilgili otoritenin bu özelliği eğitim-öğretim ortamına da aktarmaları için alt yapı çalışması yapılabilir.

Animasyonlarda imge olarak öne çıkan karakterlerin tasarımı büyük önem taşımaktadır. Animasyonda anlatımın önemli bir bölümünü simgesel anlatım oluşturmaktadır.

Dolayısıyla anlatımda seçilen simgelerin hitap edilen yaş seviyesine uygun olması, farklı çağrışımlara yol açmaması bilgi kirliliğinin önüne geçmek açısından elzem teşkil edecek çabalar olacaktır.

Bu çabanın yoğunluğu karakterlerin çocukları olumlu ya da olumsuz etkilemesi konusunda belirleyici güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gücü iyi ve doğru yönde kullanarak animasyonların baş döndürücü etkisinden eğitimde azami derecede yararlanmak mümkün olabilir.

Ortalamalar incelendiğinde eğiticilik ile ilgili değinilen özel alt alanların genellikle pozitif eğimli oldukları görülmektedir.

Bu bağlamda animasyon filmlerin genel anlamda hayal gücü ve çalışkanlık açısından olumlu bir imaja sahip olduğu araştırmacıların değerlendirmesi sonucunda görülmektedir.

Bu bağlamda hayal gücünün geliştirmesine ve çalışkanlığın aşılması itibariyle animasyon ve çizgi filmlerin kullanılması ve yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Küçük yaş çocuklarda cinsellik unsurlarını çizgi film aracılığıyla verilmesi çocuklar tarafından normal karşılanabilir ve günümüzün en büyük sorunlarından biri olan çocuk istismarının önünü açabilir. Çizgi filmlerde bunların bulunması olumsuz bir etki yaratabilir.

Kaynakça

Armutlu, C. ve Arı, G. S. (2010). Yönetim modalalarının yüksek lisans ve doktora tezlerine yansımaları: Bibliyometrik bir analiz. *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 37 (1), 1-23.

Bayrakçı, (2007) Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması. SAU Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı 198, S.199

Çelebi, (2010) J. P. Sartre'da Özgürlüğün Ontolojik Temelleri Üzerine, Necmettin Erbakan Üniversitesi Dergisi, Sayı 30, ss.94

Denktaş Ş. G. D. (2011). Pazarlama Araştırmalarında Çeşitleme (Triangulation) Yaklaşımı Kullanımı. İstanbul: 16. Ulusal Pazarlama Kongresi, 22-25 Kasım 2011.

Erkul, M. (2003). Türk İdare Dergisine İlişkin Bilgi Anket Formları, *Türk İdare Dergisi*, Yıl 58, Sayı 372, S.99-126

Fidan,N. ve Erdem,M (1998) Eğitime Giriş, Alkım Yayınevi:İstanbul, 2-4

<http://www.tid.gov.tr/sayfalar/tanitim.aspx> (01.04.2023).

Kale, N. (2009). Felsefiyat, Pegem Akademi: Ankara, Pp. 342.

Özşen, T. (1998). *Türk İdare Dergisi 1928-1988*, İçişleri Bakanlığı Yayın No. 429, Apk Yayın No. 24, Ankara: Sevinç Matbaası.

Sadioğlu, U. ve Yıldız, M. (2007). Kamu Yönetimi ile bilgi ve iletişim teknolojileri: Bir bibliyografik analiz. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2, 325-359.

Ülken, H. Ziya. (2014). Varlık ve Oluş, Doğu Batı Yayınları: Ankara, Pp. 127.